

4. Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine. *The Law of Ukraine "About the State Financial Guarantees of Public Health Care"*. Web. 2018. Available to: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>. Accessed: 05 May 2018.

5. Vsemyrnaia orhanyzatsyia zdravookhraneniya. *"Health and development of children and adolescents"*. Web. 2011. Available to: <http://euro.who.int/hfadb>. Accessed: 05 May 2018.

6. Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine. *The Convention "About the Rights of the Child"*. Web. 1991. Available to: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_021. Accessed: 05 May 2018.

7. Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine. *The Constitution of Ukraine*. Web. 1996. Available to: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. Accessed: 05 May 2018.

8. *Official portal of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Available to: rada.gov.ua. Accessed: 05 May 2018.

9. 112Ukraine. "The Verkhovna Rada of Ukraine supported the financing of medical reform". Available to: <https://ua.112.ua/polityka/rada-pidtrymala-finansuvannia-medychnoi-reformy-416575.html>. Accessed: 05 May 2018.

DOI: 10.5281/zenodo.1240779

УДК 378 : 372.77] (477)

Бондаренко А. І., к.держ.упр., докторант ННВЦ НУЦЗУ, м. Харків

Bondarenko A., Ph.D of science in Public Administration, Doctoral of educational-scientific-production center at National University of Civil Protection of Ukraine, Kharkiv

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПРИ РОЗШИРЕННІ СИСТЕМИ E-BANKING

MECHANISMS OF THE PROVISION OF FINANCIAL SECURITY OF UKRAINE IN EXTENSION OF THE SYSTEM OF E-BANKING

В статті розглянуто можливості формування якісних механізмів державного регулювання при наданні фінансових послуг в Україні. Проаналізовано ефективне функціонування фінансової системи України, аналіз і налагодження фінансової діяльності органів державного управління та суб'єктів господарювання, необхідність управління фінансовими ресурсами країни як чинника вирішення протиріччя між індивідуальним і приватним характером виробництва та суспільного призначення відтворювального процесу.

Ключові слова: механізми державного регулювання, надання фінансових послуг, фінансова безпека держави.

The paper considers possibilities of forming mechanisms of state regulation qualitative in the provision of financial services in Ukraine. Analyzes the effective functioning of the financial system of Ukraine, analysis and adjustment of the financial activities of government and business entities need to manage financial resources as a factor in solving the conflict between the individual and private nature of production and the social purpose of the reproduction process.

Keywords: mechanisms of regulation of financial services, financial security state.

Постановка проблеми. Стійкому розвитку українського банківського сектору в найбільш гостру фазу кризи у глобальних фінансових ринках сприяли узгодженість дій уряду України та Національного Банку, які швидко вдавалися до механізмів державного регулювання, що забезпечують зростання ліквідності. Українські банки у цей період також досить швидко адаптувалися до мінливих умов бізнесу і продемонстрували необхідний рівень взаємної довіри, що допомогло мінімізувати негативні наслідки для них на міжнародному фінансовому ринку. Ці події підкреслили важливість прозорості, консервативних підходів до оцінки ризику, необхідність стрес-тестування і розвитку національних планів дій у випадку надзвичайної ситуації. Тому зміцнення сталого розвитку залишається пріоритетним напрямком кредитних організацій, банківських груп і українського банківського сектору в цілому, шляхом вдосконалення систем державного регулювання ризиками та внутрішнього контролю, корпоративного управління та прозорості. Додаткові вимоги до якості банківського регулювання та нагляду системи, у тому числі в області інтернет-банкінгу.

У той же час, зберегти свою високу значимість збереження умови для динамічного розвитку банківських послуг, використання новітніх інформаційних технологій, e-banking, зміцнення банківського сектору, державного регулювання фінансової безпеки та економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Джерельну основу нашого дослідження склали теоретичні та методологічні принципи організації, державного управління, прогнозування й економіки, що розкриваються в роботах відомих вчених.

Науковою основою вирішення цих важливих державних завдань виступають передусім теоретичні напрацювання щодо механізмів державного управління, які містяться у працях [2; 3; 5].

Серед наукових напрацювань учених, в яких досліджено проблеми державних фінансових послуг, заслуговують на увагу роботи [1; 4; 6].

Постановка завдання. Мета дослідження – проаналізувати меха-

нізми забезпечення фінансової безпеки України при розширенні системи e-banking.

Виклад основного матеріалу. На підставі діяльності, вдосконалення механізмів забезпечення фінансової безпеки України з точки зору розширення e-banking необхідно активізувати роботу з кредитними організаціями та їх об'єднаннями. Щоб активізувати зусилля, та розширити сферу e-banking, необхідно залучати нових учасників, у тому числі через первинне публічне розміщення акцій серед широкого кола інвесторів, у тому числі простих громадян. Набір заходів, спрямованих на вдосконалення механізмів державного регулювання e-banking, підвищення ефективності діяльності державної політики у забезпеченні експансію повинен бути сформований на основі наступні положення:

По-перше, держава повинна стимулювати e-banking не взагалі, а вибірково "пунктирно". Політика з універсальним e-banking "може призвести до надмірного скорочення числа банків і особливо регіональних банків, у тому числі малого та середнього бізнесу, що успішно працює з постійною клієнтурою.

По-друге, немає необхідності для створення моніторингу використання банками сучасних технологій.

По-третє, це необхідно для надання комерційним банкам методичної й консультативної допомоги для впровадження у своїй роботі сучасні технології e-banking. Банківське співтовариство має право очікувати від Національного банку більше методичної й консультативної допомоги в технологічних питаннях [6].

По-четверте, актуальна інформація сьогодні має сучасну інформаційну базу. Створення інформаційної бази з вказаних питань, важливі з багатьох точок зору, включаючи збереження конфіденційності інформації щодо намірів банків використовувати нові e-banking інструменти.

По-п'яте, створення додаткових фіскальних стимулів до розвитку e-banking банків. З одного боку, додаткові стимули для використання e-banking технологій може стати прозора податкова політика, отримання доступу до привабливих ринкових сегментів, податкові вигоди продавця і покупця e-банківських технологій [5].

Як показав зроблений аналіз, досвід закордонних країн показує, що активізація процесів e-banking має на увазі необхідність розвитку чинного законодавства й правової системи для захисту інтересів споживачів і банків, фінансової системи держави, та посилення нормативно – правового механізму державного регулювання банківської системи безпеки процедур на всіх рівнях. Адже банківської діяльності охоплює практично всі галузі економіки й криза може привести до руйнівних наслідків не тільки для економічної, але також для соціальної й політичної системи. Таким чином, інтерес будь-якої держави до регулювання їх діяльності й іноземних банків для забезпечення безпеки стає актуальним у сфері державного регулювання галузі.

Сьогодні в результаті світової глобалізації й концентрації банківського

капіталу здійснення державою регулювання й нагляду стало важким завданням. Розбудова банківських конгломератів, які мають широку систему різних одиниць, часто включення їх в державну політику з не фінансових питань стає частішою. У той же час, збільшується перелік банківських послуг і кількість ризикованих операцій.

Іншої важливою особливістю державної регуляторної політики в цій області сьогодні є наявність державного регулювання органами нагляду, що мають достатні повноваження для ефективного втручання в діяльність банківської системи. Між державою й комерційними банками немає великої відмінності в регулюванні їх діяльності, тому що вони працюють на тих же принципах в ринкових умовах. Держава, через свої банки, має певний вплив на формування умов конкурсу середовища й тим самим впливає на тенденції в банківській концентрації, визначає характер і роль злиття і приналежності до діяльності комерційних банків.

Крім того, державні банки залишають деякі з найбільш важливих напрямків державної політики, у тому числі:

надання кредитування до основних позичальникам; забезпечують потік заощаджень;

спеціальні соціальні і фінансові функції, такі як обслуговування пенсіонерів, які одержують виплати т.д. по всій території країни;

підтримки уряду ринку цінних паперів;

служба зовнішньоторговельні операції;

"спеціальні" виконання замовлень держави, такі як участь в урегулювання заборгованості природних монополій;

спеціальні суспільні програми для економічного й соціального розвитку.

Отже, можна визначити деякі з найбільш гострих проблем банківської системи України, на які повинно бути в першу чергу спрямовані завдання державного регулювання щодо проведення їх політики в зазначеній сфері:

- незначна потужність українських банків: як підвищити її;
- недоліки капіталу для фінансування проектів, недостатність власного капіталу тепер є однією із ключових проблем банківської системи України;
- недостатність довгострокового кредитування й частки, тільки для них характер короткострокового кредитування реального сектору економіки;
- неадекватна система міжрегіональних банків, по-перше, тут бракує кількості міжрегіональних банків (Ощадбанк є виключенням), формування яких є необхідним для розв'язку проблеми інтеграції регіонів і створення єдиного економічного простору [3].

По-друге, розподіл капіталу в банківській системі сьогодні характеризує структурні диспропорції: кредитні установи є нерівномірно розподілені серед економічних регіонів. Тим часом, щоб працювати із клієнтами через пасивні операції (депозити), і активні операції (кредитування малого й середнього бізнесу, житлового іпотечного кредитування й споживчого кредиту), найбільша перевага банків розробили інформаційні мережі.

- іноземна присутність на внутрішньому банківському ринку: не повністю проявляє механізми державного регулювання фінансової політики щодо визнання іноземних банків на українських фінансових ринках, їх філій і відділень, роботу регуляторного механізму щодо частки іноземних банків у столиці банківської системи України.

Без державного втручання в роботу приватних банків, іноземні партнери зможуть безпосередньо використовувати значні ресурси материнських компаній без будь-яких значних інвестицій в інфраструктуру в Україні, а також мати можливість заманити через дешеві й довгі ресурси для обслуговування всіх основних клієнтів. От чому, як говорять фахівці, зміни законодавчої бази буде слугувати для поліпшення якості й надійності вітчизняних фінансових установ.

Слід зазначити, що більшість проблем може бути вирішена завдяки концентрації банківського капіталу. Це концентрація є своєрідним механізмом розширенням e-banking, і це на наш погляд, має позитивне відношення до державного регулювання механізмів концентрації на банківському ринку, у тому числі процесів злиття і приналежності до системи впливу держави. Але українські банки з погляду на обсяг капіталу багато раз уступають закордонним аналогам. Це, по-перше, це не дозволяє українським банкам, повністю задовольнити попит на ресурси з основних позичальників. Тому українські корпорації змушені шукати гроші за кордоном.

По-друге, у більшості випадків розмір позики повинен бути прямо пропорційним її надійності. Тому не випадково західні рейтингові агентства, які відмовляються підвищувати рейтинг українських банків, посилаються на відсутність капіталу [1, с. 89].

По-третє, невідповідність світовим стандартам, більшої кількості українських банків не дозволяє їм залучити закордонні фонди для більш сприятливі умови.

Сьогодні політика Національного Банку України спрямована на скорочення кількості фінансових установ і стимулює реорганізацію у формі злиття й поглинання, що буде сприяти збільшенню капіталізації керівних банків. Але збільшення стратегічної мети й ріст капіталізації всієї банківської системи можуть бути вирішені не на практиці, тому що він вимагає залучення додаткових інвестицій у банківській сфері. Тим часом банківський бізнес вже не являється найбільш прибутковим в українській економіці, тому інвестиції у капітал банків акціонерами повинні бути більш значними.

Зрозуміло, що завдання державного регулювання з поліпшення загальної капіталізації банківської системи вимагає дуже обміркованої, майже ювелірної політики залучення нових інвестицій на український фінансовий ринок, у тому числі іноземних партнерів. Замість цього, усі "управління ресурсами" були кинуті на концентрацію існуючої системи, будівництва власного капіталу існуючих і тільки що створений банків. Серед заходів, які були прийняті в системі державного регулювання в цьому напрямку треба визна-

чити впровадження нових вимог для кредитних установ щодо акціонерного капіталу.

Третій важливий аспект згідно проведеного нами теоретичного аналізу, залучення до банківського капіталу не банківських установ, таких як страхові компанії і пенсійні фонди [4, с. 112].

По-четверте, по питанню про збереження системи малого й середнього банків, які спеціалізуються на ефективне обслуговування конкретних сегментів ринку банківських послуг в Україні є дуже важливими для багатьох регіонів і ці банки не повинні стати жертвою політики "концентрації".

По-п'яте, незалежний розгляд питання про участь іноземних банків в Україні, щодо можливості підвищення інвестицій свідчить, що через них пройде концентрація необхідного банківського капіталу.

Для забезпечення удосконалення державного регулювання фінансовою безпекою українського капіталу, який зосереджений у приватних фінансово-промислових групах і забезпечення платоспроможності банків України, а також зниження фінансових ризиків, необхідно:

- 1) обмеження ступеню участі банку в не фінансових компаніях;
- 2) посилити вимоги для забезпечення відповідної вартості капіталу банку;
- 3) визначити рівні ризиків для банків, щодо інвестицій у рейтингових агентствах компанії при розрахунку достатності капіталу.

Через відсутність маркетингової взаємної співпраці керівників фінансових компаній та комерційних банків існує висока ймовірність банкрутства. Слід зазначити, що державне регулювання фінансової політики найважливіші завдання зростаючого е-банкінг і забезпечення стабільності банківського сектору України та фінансової безпеки, значною мірою повинні бути орієнтовані на створенні такого:

- правових механізмів державного регулювання;
- системи моніторингу;
- стимулювання розвитку інформаційних технологій;
- поліпшення принципу керування ризиками в сфері послуг електронного банкінгу.

Таким чином, пакет заходів, спрямованих на удосконалення державного регулювання e-banking, ефективність суспільної політики в забезпеченні його розширення повинно бути сформовано на основі наступних положень:

- по-перше – держава повинна стимулювати e-banking не взагалі, а вибірково "пунктирно";
- по-друге – необхідно створення системи моніторингу використання банками сучасних інформаційно - комунікаційних технологій;
- по-третє – необхідно надання комерційним банкам методичної й консультативної допомоги щодо впровадження у своїй роботі сучасних технологій e-banking;

– по-четверте – актуальним на сьогодні є створення міжбанківської бази даних.

– п'яте – створення додаткових фіскальних стимулів до розвитку e-banking банків [2, с. 78].

Висновки. На основі зазначених вище особливостей e-banking потрібно вибрати такі напрямки державного регулювання системи банківських ризиків:

– формування стратегічних й оперативних ризиків в результаті зростаючого у банківському секторі прогресу в галузі інформаційно-комунікаційних технологій та нових розробок;

– удосконалення правових механізмів державного регулювання щодо зменшення ризиків;

– проаналізувати важливість стратегічного ризику, зв'язаного зі зниженням інноваційних циклів (з погляду на фінансові інструменти і банківські технології);

– посилення уваги до міждержавних й міжгалузевих аспектів банківських ризиків та перейти за рамки окремих національних ринків і за їх межі фінансового сектору в цілому;

– підвищення загального рівня системні ризику в результаті посилення конкуренції в банківському бізнесі.

Згідно з Базельським комітетом, банки повинні приділяти більше увагу проблемам, що пов'язані з підвищенням рівня певного виду ризику й регуляторних органів до розбудовувати принципів банківського нагляду, з урахуванням специфіки e-банківських послуг. Адже сучасна сфера інформаційних технологій, яка пов'язана з банками, характеризується ступенем високої невизначеності. Це пов'язане з технологічною основою всіх основних напрямків діяльності банку, а саме:

– внутрішні бізнеси-процеси. Серед безлічі електронних розв'язків у таких областях, як бухгалтерський облік й операційні записи, робочі процеси, рентабельність й платоспроможність системи оцінки й т.п. потрібно вибрати ті, які протягом будуть працювати декілька років;

– зміцнення лояльності у відносинах із клієнтами. Прагнення, щоб надати клієнтам можливість використовувати різні електронні засоби взаємодії з мобільних телефонів, інтерактивне телебачення, електронні обладнання організації та інші перспективи, але вони повинні бути доступними для клієнтів;

– робота з електронними приладами і платіжними системами для населення. Їхнього розвитку тільки починається й якісне його використання – це дійсне мистецтво.

Тому відповідальність топ-менеджерів банку за вірні оцінки ефективності стратегічного ризику, моніторингу її рівня й моніторингу відповідних змін, велика.

Список використаних джерел

1. Зіміна І.А. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / І.А. Зіміна, О. С. Корнієнко, А. О. Трофімов ; Нац. ун-т кораблебудування ім. С.О.Макарова, Ін-т післядиплом. освіти. – Миколаїв : НУК, 2008. – 209 с.
2. Ковбасюк Ю. В. Європейський банк реконструкції і розвитку: аспекти діяльності : монографія / Ю. В. Ковбасюк. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 268 с.
3. Місюра В. Взаємодія як визначальний принцип державного управління в умовах громадянського суспільства / В. Місюра // Актуальні проблеми державного управління на новому етапі державотворення : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (31 травня 2005 р., Київ). – К. : Вид-во НАДУ. – 2005. – Т. 1. – С. 241.
4. Орлюк О. П. Фінансове право : навч. посіб. / О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 528 с.
5. Основи державного управління: організаційні структури та фінансовий контроль / [Ж. Ціллер, Г. Гавенс, А. Макгуган та ін.]. – К. : Центр адаптації держ. служби до стандартів Європ. Союзу, 2010. – 206 с.
6. Розпутенко І. В. Економічне зростання в Україні: проблеми і здобутки : метод. вказівки / І. В. Розпутенко. – К. : К.І.С., 2001. – 135 с.

References

1. Simina, I.A., Kornienko, O.S. and Trofimov, A.O. *State financial control [Dergavnyj finansovyj control]*. Mykoliv: NUK, 2008. Print.
2. Kovbasyuk, Yu.V. *European Bank for Reconstruction and Development: aspects of activity [Evropejskij bank rekonstruktsii i rozvytku: aspekty diyal`nosti]*. Kyiv: UADU, 2002. Print.
3. Misyura, V. "Interaction as a defining principle of public administration in a civil society [Vzaemodija yak vyznachalnyj princip dergavnogo uprvlinnya v umovah gromadyanskogo suspil`stva]." *Aktual`ni problem dergavnogo uprvlinnya na novomu etapi dergavotvorennja* 1 (2005): 241. Print.
4. Orlyk, O.P. *Finance law [Finansove pravo]*. Kyiv: Yurinkom Inter, 2003. Print.
5. Tsiller, G., Gavens, G. and Macgugan, A. *Fundamentals of Public Administration: Organizational Structure and Financial Control [Osnovy dergavnogo upravlinnja: organizacijni struktury ta finansovyj control]*. Kyiv: Center adaptacii degra. slugby do standartiv Evropejskogo Soyuzu, 2010. Print.
6. Rozputenko, I.V. *Economic Growth in Ukraine: Problems and Achievements [Ekonomichne zrostannja v Ukraini: problem i zdobutki]*. Kyiv: K.I.C., 2001. Print.